

ÅRSMELDING 2019

Alvdal Sau og Geit

Årsmelding 2019

Årsmøtet ble holdt 30. januar 2018 på Storsteigen. Det møtte 22 stemmeberettigede. Før årsmøtet holdt veterinær Ane Odden et engasjerende foredrag om koksidier.

Styret 2019

Leder:	Toril Hårdnes
Nestleder:	Lars Ola Johnsen
Kasserer:	Ola Flaten
Sekretær:	Britt Guri Nordtun
Styremedlem:	Sigmund Kveberg Paaske
Varamedlemmer:	Birger Steihaug, Torill Flaten og Toril Rugtveit
Revisorer:	Knut Magnar Holmen og Solfrid Brandvoll
Valgkomite:	Guri Grimsgård, Lars Terje Nyhus og Anita Stenhaug Samuelshaug

Styremøter og representasjon

Styret har hatt 3 styremøter i 2019 hvor det har vært behandla 19 saker.

Toril, Ola og Lars Ola representerte laget på årsmøtet i Hedmark Sau og Geit som ble arrangert på Frich`s Hotell og Spiseri 16. mars 2019. Lokallaget arrangerte i samarbeid med Nortura, fjøsbesøk hos Ståle Eggestad som avslutning på fagseminaret 17. mars under årsmøtehelga.

Toril deltok på informasjonsmøte for beitelaga i Nord-Østerdalen på Tynset 29/3-19.

Medlemstall

Hoved-medl.	Husst.-medl.	Støtte-medl.	Æres-medl.	2019	2018	2016	2014	2012	2010	2008	2006
48	5	5	1	59	60	67	60	58	62	67	73

Økonomien i laget

Alvdal Sau og Geit gikk med stort overskudd i år, kr. 21495. Overskuddet kan tilskrives kiosksalget ved gjeterhund-NM, hvor mange medlemmer bidrog med stor dugnadsinnsats og vi ble sponset med kjøtt fra Nortura. Laget har en meget solid økonomi med en egenkapital på mer enn 163 000 kr ved årsslutt.

Medlemsinformasjon

Det er sendt ut informasjon til medlemmene på e-post og telefonmelding til de som ikke har e-post. Informasjon er også lagt ut på nettsidene til Alvdal Sau og Geit:

www.nsg.no/hedmark/alvdal/.

Det er lagt ut 6 artikler på hjemmesida i 2019. Artikkelen «Årsmøte i Alvdal Sau og Geit» var mest lest med 196 treff. Det var 167 besøk på artikkelen «Ny plass for kadaverinnsamling i Alvdal». Artikkelen «Klippekurs på Storsteigen» fikk 152 treff.

Slipemaskin

Borge Øwre har oppstilling og ettersyn av lagets slipemaskin. Femten personer benytta seg av slippetjenesten og det ble slipt mer enn i foregående år.

Ullinnsamling

Vi organiserte ullinnsamling til Nortura 4. april 2019. Innsamlinga ble bekjentgjort på lagets hjemmeside, e-post til medlemmene, plakater og telefonmelding til de som ikke har e-post.

Salg av ullsekker

Laget solgte omkring 580 ullsekker fra lageret hos Maren S. og Lars Ola Johnsen på Søberg Gard. I 2018 ble det solgt ca. 650 sekker. Prisen har vært uforandra til medlemmer for kr 8 pr stk. til medlemmer og kr. 12 til ikke-medlemmer. Lagerbeholdninga er ca. 2450 sekker ved årsskiftet.

Kadaverinnsamling

Alvdal Sau og Geit organiserte innsamling av småfekadaver på ny innsamlingsplass på Brennakkmoen i Finnbudalen ukentlig i 8 uker fra 24. april til 11. juni. Britt Guri er grunneier og har i samarbeid med Sigmund, vært ansvarlig for å få til ny plass og oppfølging i sesongen. Leder sammen med leder i Folldal Sau og Geit fikk avtale med Norsk Protein om faste hentedager for den gjeldende 8-ukers perioden.

Fostertelling

Alvdal Sau og Geit ved Ola organiserte fostertelling 3. og 4. mars 2019 i samarbeid med Stig Hindseth Bjerkaas, Oppdal, med Wyn Jones som fosterteller. Omkring 1900 tøkser i 11 besetninger vart skanna.

Rovdyrjakt

Alvdal Sau og Geit har betalt ut 3500 kr i godtgjørelse både for jaktseasonen 2018/19 og 2019/20 til rovviltjegere. Simen Steigen informerte styret om at de har brukt noe av beløpet til brøyting i Gaupskaret og at de skjøt jerv der første natta. Resterende beløp er tenkt brukt til brøyting opp til Slette fordi det er observert jerv jevnlig. Fellingslaget overbrakte stor takk for pengestøtta.

Kåringssjå

Værlamkåringa ble avholdt på Storsteigen under Mandelpotetfestivalen 22. september. Det ble stilt 109 lam fra 16 besetninger til kåring av rasene NKS, kvit spælsau, farga spælsau, gammelnorsk spælsau og norsk pelssau. 69 lam ble kåra. Anders Svare fra Vågå og Thor Christian Aastveit fra Grimsbu var dommere. På mønstringa ble førstepremier tildelt Hallvard Ligård for væren 201913710 (NKS) og Geir Inge Steien for væren 201913767 (Kvit spæl) og Britt Guri Nordtun for væren 201913776 (Gammelnorsk spæl).

Avlsarbeid på sau

Ringavdeling 24, Norsk Kvit Sau, har 9 medlemmer og ca. 830 NKS-søyer. Leder i ringavdelinga er Birger Steihaug. Høsten 2019 ble det satt inn 16 prøvevedder og 2 elitevedder. Beste avkomsgranska vedde i 2018/19-sesongen var 201813115 fra Ola Flaten med 135 i O-indeks. Væren er avkom etter Reodor Knippet som var beste vær i 2017/18. Reodor Knippet har steget ytterligere i avlsverdi og har nå hele 140 i O-indeks.

Ringavdeling 36, Spæl, har 4 medlemmer og ca. 260 søyer. Leder i avdelinga er Toril Hårdnes. Det ble satt inn 3 eliteværer og 5 prøvevedder høsten 2019. Beste avkomsgranska vær ble 201813702 Kvebergsvangen fra Hans Bakke og Toril Hårdnes med 124 i O-indeks.

Birger Steihaug har stått for værtransport i både NKS- og spælavdelinga, mens Hans Bakke har kjørt spælværer noen dager utenom ordinær kjørerute.

Gjeterhund-NM

Alvdal Sau og Geit inngikk avtale med Hedmark Gjeterhundlag om å stå for serveringa under Gjeterhund-NM som ble arrangert i Alvdal 11.-13. oktober. I tillegg tok vi på oss dugnadsjobb under Livestock-festivalen som byttarbeid for leie av et 6x12 m telt som ble brukt til kafeteria og resultatservice under NM. Leieverdien av teltet var 3000 kr. Vi stilte med 5 personer både på opprigging og nedrigging på festivalen.

Søberg Gård lånte ut kaffemaskin, storkjøkkenkjeler og bakker og vi fikk låne kjølelager. Britt Guri fikk lånt pøsekoker fra Alvdal Samfunnshus. Nortura sponsa laget med kjøttvarer og vi fikk mandelpoteter fra Eggestad. Alle dagene ble det solgt kaffe/te, brus, vafler, sjokolade og varmmat. Målsetninga vår var å bruke mest mulig sau- og lammekjøtt. Fredag serverte vi fårefrikassè, lørdag sto fårikål på menyen og søndag stekte vi lammeskav på grillen og serverte lammekebab. Det ble oppretta ei vareliste i vipps i tillegg til kontantbetaling. Det kom inn ca. 18.000 kr via vipps og 17.000 kr i kontanter. Utgiftene var på ca. 13.000 kr slik at vi satt igjen med et overskudd til laget på omtrent 22.000 kr.

Klippekurs

Det ble arrangert klippekurs for nybegynnere på Storsteigen 18.-20. oktober. Kurset ble annonsert på hjemmesida vår 9. juni og det ble sendt e-post til medlemmene i Hedmark Sau og Geit. Det meldte seg 14 deltakere, men 1 meldte sjukdomsforfall rett før kursstart. 8 deltakere kom fra Alvdal, Tynset og Folldal. De 5 andre var deltakere som ikke fikk plass på kurs på Rudshøgda eller andre plasser i landet. Eirik Kolbjørnshus fra Nortura Klippeteam var instruktør og hadde med seg en hjelpeinstruktør i og med at det var over 8 deltakere. Fredag var det teori med innlagt klippefilm og opprigging av klippeplasser. Lørdag ble det klipt sau hos Geir Inge Steien. Søndag foregikk klippinga i fjøset på Storsteigen og Knut Magnar Holmen supplerte med lam for å ha nok dyr. Leder Toril Hårdnes ordna med bevertning til deltakerne. Nortura sponsa kjøttvarer også til dette arrangementet og det ble brukt restvarer fra gjeterhund-NM. Fredag ble det servert wienerpølser i lompe. Lørdag sto fårefrikassè på menyen. Søndag var det fårikål med supplering av sodd. Alle deltakerne besto kurset og mottok deltakerbevis og merke. To av deltakerne fikk bronsemerke som tildeles når det kan klippes minimum 12 sauer pr time i henhold til NSG sin standard for god saueklipping. Målet med klippekurset var ikke å tjene penger for lokallaget, men å bidra til flere saueklippere i regionen. Norsk Sau og Geit utbetalte 10.000 kr i støtte til kurset.

Saueslakt til skoler og aldersheim

Andre uka i november ga lokallaget bort fire ferske saueskrotter av ung sau, totalt 143 kg kjøtt. Mottakere var Alvdal barneskole, Alvdal ungdomsskole, Solsida omsorgsheim og linja for restaurant- og matfag ved Nord-Østerdal videregående skole. Barneskolela fikk skrotten partert, mens de andre delte opp de kløyvde slakta sjøl. Sauene var fra besetninga til Ola Flaten og ble slakta på Rudshøgda. Opplegget kostet laget 4550 kr. Vi fikk fin omtale i «Alvdal midt i væla», «Arbeidets Rett» og i medlemsbladet «Sau og Geit». Vi håper tiltak av denne typen bidrar til økt oppmerksomhet om og forbruk av sauekjøtt samt at næringa opparbeider seg ytterligere «goodwill». Vi traff også godt med tidspunktet. Tidligere i uka hadde NRK et glimrende program, «Matsjokket», hvor det ble satt søkelys på lageret av sauekjøtt og hvor godt sauekjøttet smaker.

Kom med et helt saueslakt til skolen

Poleteno har niende-tirrusselevens vest Alvdal ungdomsskole aller store vart ute og høstet på et jorde i nærheten, slik at vinterforrådet er sikret.

ALVDAL. Hvalar ferskdelar slakta Ola Flaten fra Alvdal sau og Geit opp med et høst-sområde. Laget vil gjerne at folk syner mer sanselag, og har lag seg trempet av skillegjer i hvaldager som gjerdet i saueflaten. Flaten kjenner ikke ha truffet hvaler med sanselag. Det er såka har mangt litt med seg når programmet. Mange har der det i teksten episode var satt uteløst på saueflaten som blir hvaldager på lagene.

NRK presenterer programmet «Matsjokket» av sauekjøtt slik i hvaler for å bli såka sanselagene, kring kan vantage litt for hvaler på lagene. Det syner ofte ryddigheit, hvaler for hval, utvaldninga, hvaler slik at slakta er overproduksjon og hvaler etter hvaler.

Det er bra at dette kommer på tv. Menne saueflaten i hvaler Flaten Løkken. Menne er ofte hvaler som slakta, oppmerksomme av slakta hvaler.

Alvdal hvaldager, hvaler omfangsrik og trempet av hvaler. Flaten er hvaler som slakta på Rudshøgda. Flaten kjenner ikke ha truffet hvaler med sanselag. Det er såka har mangt litt med seg når programmet. Mange har der det i teksten episode var satt uteløst på saueflaten som blir hvaldager på lagene.

NRK presenterer programmet «Matsjokket» av sauekjøtt slik i hvaler for å bli såka sanselagene, kring kan vantage litt for hvaler på lagene. Det syner ofte ryddigheit, hvaler for hval, utvaldninga, hvaler slik at slakta er overproduksjon og hvaler etter hvaler.

Det er bra at dette kommer på tv. Menne saueflaten i hvaler Flaten Løkken. Menne er ofte hvaler som slakta, oppmerksomme av slakta hvaler.

EN HEL SAU. Det betyr det lagene fra Alvdal sau og Geit som med et helt saueslakt til skolen og aldersheim. Fra venstre står lærerne Solveig Skjold og Inger Hvaler, samt eleverne Therese Løkken, Tor Erik Sævi, og hvaler. I midten, som er det til hvaler hvaler, er hvaler og hvaler som lag. **FRÅ YOKA HVALER LØKKEN**

Småfeholdet i Alvdal

Småfehold	2019		2018		2015		2010		2005		2000		1995	
	Prod.	Ant.	Prod.	Ant.	Prod.	Ant.	Prod.	Ant.	Prod.	Ant.	Prod.	Ant.	Prod.	Ant.
Alvdal														
Søyer	63	6354	64	6499	72	6197	81	6295	88	6280	95	6249	110	6017
Mjølkegeit	2	105	2	115	3	163	4	139	5	188	6	156	11	262
Ammegeit	1	2	2	11	1	10	2	35	4	24	5	26	2	17

Kilde: Statens Landbruksforvaltning

Slaktekvalitet

Slaktevektene i Alvdal klarte ikke å nå opp til toppåret 2018, men ble mer som det vanlige de senere åra. Lamma klassa seg ørlite svakere enn vi er vant til, kanskje fordi de var magre. Fordelen var rekordlåg fettgruppe (rett under 2+), få lam med fett-trekk og flere stjernelam.

Lite fett-trekk er viktigere for økonomien enn litt høyere slakteklasse (forutsatt at man oppnår kvalitetstilskuddet).

	Prod.	Lam til slakt	Slaktevekt, kg	Klasse	Fett-gruppe	Stjerne-lam-%	Fett-trekk, %
Alvdal 2013	78	7653	17,6	8,21	6,28	64,4	6,02
Alvdal 2014	74	7925	18,9	8,30	6,47	74,3	7,19
Alvdal 2015	73	7959	18,9	8,23	6,27	73,8	7,58
Alvdal 2016	74	8370	18,8	8,09	6,28	74,8	5,50
Alvdal 2017	73	8940	18,3	8,15	6,02	72,6	3,81
Alvdal 2018	67	9380	19,3	8,15	6,61	77,0	8,18
Alvdal 2019	65	8577	18,8	8,10	5,94	77,6	3,23
Landet 2019			18,6	7,87	5,89	72,7	3,19

Kilde: Animalia

Sluttord

Styret vil takke alle som har involvert seg i småfenæringa gjennom året som har gått. Tusen takk til de som har stilt opp som hjelpere på våre medlemstilbud, til de som stilte opp på dugnader og til de som har bidratt med varer og tjenester. Tusen takk til de som promoterer småfe produkter og tusen takk til alle jegere som bidrar til å redusere rovviltbestandene.

Alvdal 20/1-2020

Styret

